

Marzena Bratuś

Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w gminie Prochowice jako cel strategii rozwoju

---

Ogrody Nauk i Sztuk 3, 198-206

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W GMINIE PROCHOWICE JAKO CEL STRATEGII ROZWOJU

Po przystąpieniu Polski do struktur Wspólnoty Państw Europejskich, w naszym kraju zaszło wiele znaczących zmian. Związanych nie tylko z rozwojem gospodarczym czy postępem technologicznym, ale także z możliwościami pozyskiwania funduszy na różnego rodzaju inwestycje, mające na celu wyrównać poziom funkcjonowania państwa z naszymi europejskimi sąsiadami.

Rozwój Polski w każdym jej regionie jest bardzo ważny. Wpływa on pozytywnie nie tylko na sferę społeczną, ale także na możliwość udziału polskich obywateli, przedsiębiorców, uczniów czy przedstawicieli kultury w procesach globalizacji. Dzięki temu nie jest odizolowana od poziomu funkcjonowania w różnych dziedzinach działalności.

Strategie rozwoju są szczególnie istotne dla gmin w Polsce i to nie tylko dużych miejskich, ale także miejsko-wiejskich i wiejskich, które dzięki pozyskanym funduszom z Unii Europejskiej mogą realizować różnego rodzaju inwestycje, np.: gospodarcze, społeczne, technologiczne, ekologiczne i kulturalne. Nie byłoby to możliwe przy wykorzystaniu jedynie własnych zasobów budżetowych, których zwykle nie wystarcza na działania dodatkowe¹.

Środki unijne, ale także rozbudowana baza możliwości kredytowych dla jednostek sektora publicznego w Polsce, to szanse na rozwój miast i miasteczek, a także dofinansowanie ich i zrealizowanie działań, których wykonanie z zasobów budżetowych nie byłoby możliwe w tak szybkim terminie.

CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Zdaniem Członków IGWP² zgromadzonych na V Kongresie Wodociągowców Polskich, branża wodociągowo-kanalizacyjna oraz gminy sukcesywnie wypełniają zobowiązania akcesyjne podpisane przez Rząd RP. W ramach realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych w 2010 r. wybudowane zostało ok. 8 983 km sieci kanalizacyjnej, zmodernizowano ok. 476,4 km sieci kanalizacyjnej oraz wybudowano 32 nowe oczyszczalnie ścieków komunalnych. Koszt tych inwestycji to 8,05 mld zł³.

Istotna jest także świadomość branży wodociągowo-kanalizacyjnej dotycząca konieczności mądrogo inwestowania. Wydawane są pieniądze podatników polskich i unijnych, dlatego podjęto się zadań które trzeba zrealizować w stosunkowo krótkim czasie i z dobrym efektem ekologicznym⁴.

¹ *Ustawa z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości* (Dz.U.1994 nr 121 poz. 591), Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 9 listopada 2004 r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2004 nr 257 poz. 2573).

² Izba Gospodarcza „Wodociągi Polskie” jest jedyną organizacją samorządu gospodarczego w branży wodno-kanalizacyjnej w Polsce.

³ Sprawozdanie z wykonania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych w latach 2010-2011, Warszawa 2012, http://www.mos.gov.pl/g2/big/2013_02/feafe54a598b95688c5ab978b32ad728.pdf, 04.05.2013

⁴ V Kongres Wodociągowców Polskich, Ocena stanu wypełnienia zobowiązań zapisanych w Traktacie Akcesyjnym w zakresie dyrektywy 91/271/EWG http://www.gazwoda.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=7057&Itemid=53, 10.12.2012.

Na terenie województwa dolnośląskiego znajduje się 91 miast, z czego 3 mają prawa powiatu. Według danych z 2011 r., na jego terenie żyje ok. 300 tys. mieszkańców⁵.

Jeśli chodzi o produkt krajowy brutto, to według danych z 2008 r., wynosił on na terenie dolnośląskiego 103,5 mld zł, co stanowiło 8,1% w skali całego kraju⁶.

W pierwszym kwartale 2011 r. średnie wynagrodzenie dla jednego mieszkańca omawianego województwa wynosiło 3455,20 zł, ale w tym samym roku odnotowano także około 139,6 tys. mieszkańców bezrobotnych co stanowi stopę bezrobocia na poziomie 12,0% do aktywnych zawodowo⁷.

GMINA PROCHOWICE

Region w województwie dolnośląskim, dla której zaproponowano projekt strategii rozwoju to gmina Prochowice, która znajduje się w powiecie legnickim nad rzeką Kaczawą i posiada ok. 4 tys. mieszkańców. Jest to wspólnota miejsko-wiejska, która ma kilka zabytków oraz organizacji ale także wiele potrzeb, naprzeciw którym mogą wyjść plany rozwoju oraz wdrażania strategii unowocześniania tego miejsca⁸.

Gmina obejmuje obszary otaczające Prochowice, a zatem doprowadzenie kanalizacji do wszystkich większych miejscowości wokół niej wiąże się z kosztami.

Jeszcze kilka lat temu Prochowice posiadały sieci wodociągów na terenie miasta, jednak konieczna była ich modernizacja oraz rozbudowa na mniejsze miejscowości. Wodociąg miejski zasilał w wodę głównie mieszkańców miasta Prochowice. Ujecie składało się dwóch studni głębinowych, Stacji Uzdatniania Wody oraz zbiornika wody pitnej⁹.

Obecnie zakończono budowę sieci sanitarnej w Motyczynie, Szczedrzykowicach, w Prochowicach na Przysiółku Chwalkowice oraz w ul. Klonowa, Akacja i Rumiankowa. W fazie końcowej znajduje się inwestycja we wsiach: Cichobórz, Dąbie i Szczedrzykowice Stacja. Zlecono opracowanie dokumentacji projektowej dla Mierzowic, Gromadzynia i nowego osiedla domków jednorodzinnych w Prochowicach, które postaje pomiędzy ul. Jagiellońską i Rogowską, a także Golanka Dolna¹⁰.

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY PROCHOWICE

- Działania gminy Prochowice skupione są na takich aspektach jak:
- Zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej opieki i bezpieczeństwa socjalnego;
- Dbłość o sprawność funkcjonowania jednostek publicznych, takich jak szkoły czy urzędy;
- Rozwój inwestycji i sektora MŚP w regionie;
- Podnoszenie poziomu konkurencyjności i atrakcyjności gminy.

⁵ Ludność - bilans opracowany w oparciu o wyniki NSP 2011, http://www.stat.gov.pl/gus/5840_13399_PLK_HTML.htm, 31.12.2011.

⁶ Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dn. 30 maja 2011 r. (M.P. z 2011 r., nr 45, poz. 510).

⁷ Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan na koniec czerwca 2011 r.), Główny Urząd Statystyczny, http://www.stat.gov.pl/gus/5840_1487_PLK_HTML.htm?action=show_archive, 26.06.2012.

⁸ Statut Miasta i Gminy Prochowice, http://www.prochowice.msrewer.pl/content.php?cms_id=50&lang=pl&p=1, 09.05.2012.

⁹ B. Castañeda Trujillo (red.), *Plan odnowy miejscowości Prochowice na lata 2008-2015*, <http://www.pliki.prochowice.msrewer.pl/uchwaly/ZAL1-XXIII132-2008.pdf>, 04.05.2013.

¹⁰ Przemówienia Burmistrza Alicji Sielickiej na Dożynkach Gminnych 2012: http://www.prochowice.msrewer.pl/content.php?sid=aa2710df8c7f81a240de7ea2a192e4a5&tr=cl&cms_id=896&p=, 27.12.2012.

Aby wdrożyć projekty zmian na terenie gminy Prochowice potrzebne są dotacje unijne¹¹, których wysokość pozwoliłaby na realizację przedsięwzięć, na liście których mogłoby się znaleźć takie działania jak:

- Podniesienie poziomu atrakcyjności turystycznej gminy, a w tym odrestaurowanie ciekawych miejsc kulturalnych oraz promocja zasobów natury w tym rejonie;
- Rozwój bazy turystycznej;
- Stymulowanie rozwoju aktywności zawodowej mieszkańców gminy poprzez pomaganie im w planowaniu i tworzeniu własnego biznesu;
- Zwiększenie ilości imprez kulturalnych i rozrywkowych, które znacznie wpłynęłyby na atrakcyjność gminy;
- Podjęcie prób odrestaurowania i ochrony zabytków takich jak chociażby obecnie będący w prywatnym posiadaniu zamek z XIV w., który jest w stanie ruiny;
- Rozwój działań i projektów proekologicznych, w które zaangażowani byłiby wszyscy mieszkańcy gminy.

Rozwój gminy jest zatem istotny na poziomie: społecznym, gospodarczym, kulturalnym i ekologicznym¹². Wszystkie te działania mogłyby składać się na podniesienie poziomu i jakości życia na terenie gminy, ale także skutecznie: obniżyć bezrobocie, zwiększyć zasoby gminy, podnieść poziom życia mieszkańców, przyciągnąć inwestorów. Zgodnie z planami rozwoju strategicznego gminy Prochowice oraz z zasadą zrównoważonego rozwoju należy promować inwestycje sportowe i turystyczne oparte na koncepcji ekorozwoju, harmonijnie wpisane w strukturę przyrodnicze, gospodarcze oraz społeczne regionu. Ekologiczny rozwój turystyki łączy się z potrzebą rozbudowy i modernizacji sieci wodno – kanalizacyjnych. Rozwój ten powinien być nastawiony na budowę ośrodków dla turystów poszukujących spokoju i odosobnienia oraz kontaktu z naturą. Ten kierunek, zgodny z ideą ekorozwoju, zakłada unikanie degradacji walorów przyrodniczych¹³.

Biorąc pod uwagę zasoby przyrodniczo – krajobrazowe regionu oczekuje się rozwoju następujących form ekoturystyki:

- krajoznawcza, polegająca na zwiedzaniu różnych miejsc i obiektów; ta forma dotyczy zarówno turystów wypoczywających kilka godzin, jak i kilkunastu dni;
- rekreacyjna weekendowa, przyjazdy w wolne dni od pracy z możliwością zakwaterowania oraz uprawiania: wędkarstwa, pływania, grzybobrania itp.
- wczasowo-urlopową promującą dłuższy pobyt w jednym miejscu polegającą na ogólnym wypoczynku;
- turystyka specjalistyczna, na sport wyczynowy.

Mimo szczegółowo opracowanego planu rozwoju gminy, do tej pory jest jeszcze wiele obszarów, w których gmina powinna podjąć działania, ponieważ z powodu braku funduszy lub realizacji pilniejszych potrzeb, nie zostały zainicjowane¹⁴. Wiele założeń nie zostało jeszcze zrealizowanych, ale gmina może pochwalić się tym, że podejmuje dość skuteczne kroki w aspekcie takich planowanych działań jak: a) obniżanie poziomu bezrobocia, do czego przyczynia się powstały w placówce gminy dział konsultacyjny, w którym pracownicy zajmują się problemami

¹¹ R. Boryczka (red.), *Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Prochowice*, http://www.bipprochowice.msarwer.pl/cms_tmp/20080818125127_bip_1138188905.pdf, 07.06.2012.

¹² A. Korzeniowska (red.), *ABC samorządu terytorialnego*, Łódź, 2005, s.31.

¹³ R. Boryczka (red.), *Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Prochowice*, Wrocław, 2005, s. 112.

¹⁴ R. Broła (red.), *Zarządzanie rozwojem lokalnym – studium przypadku*, Wrocław 1998, s.14.

bezrobotnych; b) przyciąganie inwestorów polegające na oferowaniu im korzystnych warunków na rozwój i prowadzenie działalności w zamian za udostępnianie miejsc pracy; c) wzrost standardu życia mieszkańców. Gmina czyni to poprzez:

- nieustanne prace nad renowacją oraz odnawianiem terytorium i obiektów na terenie gminy, w aspekcie dbałości o już istniejące budynki publiczne, a także egzekwowanie zabezpieczenia obiektów nieprzystosowanych do użytku;
- dbałość o potrzeby socjalne mieszkańców polegająca na kontroli sytuacji społecznej i zawodowej gminy, a także weryfikowanie problemów jakie mają jej mieszkańcy w kontekście trudności finansowych z powodu bezrobocia i innych sytuacji życiowych¹⁵.

Powyżej omówione działania należą do bardzo istotnych z punktu widzenia nie tylko prosperowania gminy i realizacji jej zadań, ale także ze strony mieszkańców, którym dobra opieka gminy pomaga w rozwoju i podnoszeniu poziomu własnego życia.

Wymienione w strategii działania na rzecz rozwoju turystyki regionu, także byłyby dla niego korzystne, ponieważ wzrosłyby poziom zainteresowania nim ze strony przyjezdnych, co nie tylko uczyniłoby go bardziej atrakcyjnym, ale też stworzyło nowe możliwości dla mieszkańców na aktywizację zawodową. Niestety, w chwili obecnej, w gminie realizuje się bardziej podstawowe kroki na rzecz jej rozwoju, przez co działania związane z jej turystycznym wymiarem muszą jeszcze poczekać¹⁶.

Dość istotnym problemem Prochowic była, jeszcze kilka lat temu, niewystarczająca funkcjonująca infrastruktura kanalizacji. Obecnie działa tak, że gmina jest zaopatrywana w wodę przez sieć wodociągową rozdzielczą o długości 88,5 km z 1452 połączeniami prowadzonymi do budynków. Długość sieci tranzytowej wynosi 10,1 km. Siecią objęte są wszystkie miejscowości w gminie¹⁷.

W tabeli obok zestawiono jak przed planem rozwoju sieci kanalizacyjnej, w gminie Prochowice, wyglądał jej zakres.

Według danych z 2005 r., sieć kanalizacyjną posiadały jedynie: Prochowice, Lisowice, Kwiatkowice, Rogów Legnicki. Natomiast inne miejscowości na terenie gminy były jej pozbawione lub posiadały jej szczątkową infrastrukturę, niewystarczającą na ich potrzeby. Nie było jej na obszarze takich jednostek gminy jak: Prochowice, Mierzowice, Gromadzyń, Kawice, Cichobórz, Dąbie, Motyczyn, Golanka Dolna, Szczedrzykowice, Szczedrzykowice Stacja.

Tab. 1. Zaopatrzenie w sieć wodociągową w gminie Prochowice w 2004 r.

Miejscowość	Długość sieci w km	Ilość przyłączy
Prochowice	17,9	657
Cichobórz	1,7	11
Dąbie	2,2	50
Golanka Dolna	2,1	105
Gromadzyń	2,2	20
Kawice	3,9	125
Kwiatkowice	12,5	63
Lisowice	10	190
Mierzowice	7,5	81
Motyczyn	3,7	26
Rogów Legnicki	8,9	88
Szczedrzykowice	4,7	20
Szczedrzykowice Stacja	1,1	16

Źródło: R. Boryczka (red.), *Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Prochowice*, Wrocław, 2005, http://www.bip-prochowice.msriver.pl/cms_tmp/20080818125127_bip_1138188905.pdf, 04.05.2013.

¹⁵ V. Kumar, *Zarządzanie wartością klienta*, Warszawa 2010 s. 210

¹⁶ R. Boryczka (red.), *Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Prochowice*, http://www.bipprochowice.msriver.pl/cms_tmp/20080818125127_bip_1138188905.pdf, 04.05.2013.

¹⁷ B. Castañeda Trujillo (red.), *Plan odnowy miejscowości Prochowice na lata 2008-2015*, <http://www.pliki.prochowice.msriver.pl/uchwaly/ZAL1-XXIII132-2008.pdf>, 04.05.2013

PROJEKT STRATEGII ROZBUDOWY KANALIZACJI

Projekt ten dotyczy ogólnego Planu Inwestycyjnego, który przyjęto w gminie Prochowice dla lat 2007-2013¹⁸.

Był on realizowany w kilku etapach, zaplanowanych na lata 2009-2013. Jego celem jest podniesienie poziomu życia mieszkańców gminy, a także unowocześnienie jej pod względem mediów.

W gminie Prochowice skanalizowano miejscowości. Udało się to z nie wielkim nakładem pieniędzy unijnych, za to z dotacjami i pożyczkami z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska¹⁹. Jednostka, która realizuje Projekt w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. jest specjalnym, wyodrębnionym zespołem pracowników, który został utworzony do prac nad realizacją projektu „Kanalizacja sanitarna wraz z oczyszczalnią ścieków w gminie Prochowice”.

Do jej zadań należy: przygotowanie, wdrożenie, realizacja oraz rozliczenie projektu zgodnie z zapisami Decyzji Komisji Europejskiej, a także wymogami dotyczącymi projektów realizowanych z udziałem środków z Funduszu Spójności oraz decyzjami Pełnomocnika ds. Realizacji Projektu (MAO).Warto także podkreślić, że budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków w gminie Prochowice, to bardzo trudne, wieloaspektowe przedsięwzięcie, które z jednej strony wymaga konieczności dobrego zgrania logistycznego prowadzonej inwestycji, z drugiej strony jako beneficjent środków unijnych. Gmina zobligowana jest do zachowania terminów wynikających z Umowy o dofinansowanie. Roboty budowlane podzielone zostały na 4 etapy.

Budowa sieci kanalizacyjnej objętej projektem stanowi uzupełnienie terenów, które już w części są skanalizowane i zwodociągowane²⁰. W zakresie realizacji projektu pozwoli ona formalnie zakończyć regulację gospodarki wodno - ściekowej w całej gminie Prochowice. Poza tym, realizacja projektu spowoduje poprawę stanu czystości wód powierzchniowych oraz gleb, na terenach gdzie gęstość zaludnienia jest bardzo wysoka.

Jeśli chodzi o dokumenty, które stanowią podstawę prawną do planowania i realizacji projektu budowy kanalizacji sanitarnej w Gminie Prochowice to jest ich wiele²¹.

WDRAŻANIE STRATEGII ROZWOJU

Do głównych celów wdrażania strategii rozwoju gminy Prochowice w zakresie budowy kanalizacji sanitarnej zaliczyć można:

- podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców gminy;
- podniesienie poziomu standardu życiowego mieszkańców gminy;
- unowocześnienie obszarów wiejskich na terenie gminy;
- podniesienie poziomu atrakcyjności i komfortu obszarów wiejskich na terenie gminy, co może skutkować wzrostem rozwoju bazy agroturystycznej regionu;
- rozwiązanie problemów związanych z ochroną środowiska, poprzez niwelowanie problemów z zanieczyszczaniem obszarów w sposób niekontrolowany;
- spełnienie kryteriów związanych z wymaganiami prawnymi i formalnymi dla gospodarki wodnej w regionie;
- rozbudowa ciągu osadowego oczyszczalni ścieków;

¹⁸ Uchwała Rady Miasta i Gminy Prochowice, z dn. 27 czerwca 2008 r., XXIII//131/2008.

¹⁹ Ważniejsze zrealizowane inwestycje w gminie Prochowice, http://www.bip.prochowice.com/content.php?cms_id=64,22.12.2012.

²⁰ Ustawa z dn. 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U.2006, nr 227, poz 1658).

²¹ Podstawa prawna realizacji projektu w Gminie Prochowice: Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dn. 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

- udoskonalenie systemu sterowania urządzeniami do napowietrzania ścieków;
- modernizacja systemu odpływu oczyszczonych ścieków z osadników wtórnych²².

Gmina Prochowice nie jest jednostką administracyjną o wysokim budżecie, ale stara się inwestować w rozwój swojego obszaru, ponieważ ogólnie rzecz ujmując przyczynia się do wzrostu jego atrakcyjności dla potencjalnych turystów lub inwestorów²³. Poprzez tego typu działania, w regionie podnosi poziom swojej dbałości o ochronę środowiska i zasoby naturalne, a to z kolei w przyszłości może jej pozwolić na ubieganie się o certyfikaty, potrzebne do współpracy międzynarodowej.

Wdrażanie planu kanalizacji w gminie odbywało się w kilku etapach, w których dokonywano prac nad budową kanalizacji sanitarnej w poszczególnych jej obszarach. W tabeli poniżej zestawiono poszczególne etapy budowy kanalizacji sanitarnej w Gminie Prochowice oraz nakłady i środki poniesione na ten cel.

Tab.2. Etapy wdrażania projektu budowy kanalizacji sanitarnej w Gminie Prochowice

ETAP	I	II	III	IV
Miejscowości	Prochowice ul. Przysiółek Chwałkowiec, Motyczyn, Szczedrzykowiec	Szczedrzykowiec Stacja, Dąbie, Cichobórz	Golanka Dolna	Mierzowice, Gromadzyń
Lata realizacji	2009-2011	2010-2011	2011-2012	Przewidziany na rok 2013
Nakłady inwestycyjne	6 420 000	3 400 000	4 850 000	4 500 000
Źródła finansowania docelowe	6 420 000	3 400 000	4 850 000	4 500 000
Środki własne	815 000	170 000	242 500	225 000
Środki z WFOŚiGW	1 605 000	680 000	970 000	900 000
Środki z Unii Europejskiej	4 000 000	2 550 000	3 637 500	3 375 000
Źródła finansowania pomostowe	6 420 000	3 400 000	4 850 000	4 500 000
Środki z Budżetu Gminy	1 605 000	0	0	0
Środki inne (kredyt, WFOŚiGW)	4 815 000	3 400 000	4 850 000	4 500 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych; Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dn. 7 września 2007 r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych*; http://www.bip.prochowice.com/cms_tmp/20080924205712_ZAL1_XXIII_131_2008.pdf, 07.06.2012.

²² R. Boryczka (red.), *Plan rozwoju lokalnego miasta i gminy Prochowice*, Wrocław 2005, http://www.bipprochowice.mserwer.pl/cms_tmp/20080818125127_bip_1138188905.pdf, 04.05.2013.

²³ J. Firlej (red.), *Działalność jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa dolnośląskiego w zakresie tworzenia odpowiednich warunków i wsparcia dla kreowania oraz transferu wiedzy i innowacji*, Wrocław 2012, http://www.wroclaw.pl/files/aglowna/aktualnosc_gospodarcze/rekomendacje_jst_final.pdf, 03.05.2013.

Stosunkowo mały udział finansowy gminy w tych zadaniach pozwolił Starostwu na skuteczne ubieganie się o środki z budżetu państwa.

ZNACZENIE KANALIZACJI

Skanalizowanie całej gminy to zadanie opracowane wspólnie przez samorząd lokalny oraz Radę Miasta i Gminy. Narzucone zostało przez traktat akcesyjny, który zgodnie z przepisami UE zobowiązuje do skanalizowania wszystkich miejscowości do 2015 r.²⁴

Budowa kanalizacji oraz obiektów potrzebnych do realizacji jej zadań jest bardzo czasochłonna oraz pochłania duże zasoby finansowe gminy. Niemniej jednak jest działaniem kluczowym dla jej rozwoju w przyszłości, ponieważ podnosi jej standard jako regionu turystycznego i przede wszystkim inwestycyjnego. Być może działania na rzecz rozbudowy kanalizacji oraz rozwoju sieci turystycznej w gminie powinny zostać podjęte w tym samym czasie, ale nie posiadała ona wystarczających środków na realizowanie tyłu działań jednocześnie. Poza tym, kanalizacja wydaje się być wyposażeniem elementarnym w funkcjonowaniu współczesnej gminy, przez co zakończenie prac z tym związanych, ułatwi podejmowanie działań w innych dziedzinach.

Ze środków pozyskanych m. in. z Urzędu Marszałkowskiego prowadzona jest konserwacja istotnego dla mieszkańców wsi Rogów Legnicki Kanału Rogowskiego. Na rok 2013 planowany jest do odbudowy Kanał Kwiatkowicki. Te prace poprawią w istotny sposób stosunki wodne we wsiach Kawice, Rogów Legnicki, Kwiatkowice²⁵. Warto zaznaczyć, że realizacja strategii rozwoju gminy z zakresie jej turystycznych aspektów w dużej mierze może się przyczynić do ogólnej sytuacji regionu, ponieważ nie tylko przyciągnie do niego turystów, ale także otworzy nowe możliwości dla jego mieszkańców, którzy podejmą liczne inicjatywy zawodowe. Z całą pewnością, gmina przymierzając się do tego typu zagadnień powinna wydzielić w swoim budżecie środki na ten cel lub ubiegać się o dofinansowanie z funduszy unijnych, które pozwolą odciążać ją finansowo²⁶, a poza tym przyczynią się także do racjonalnego i efektywnego zaplanowania form proponowanej przez mieszkańców działalności.

PODSUMOWANIE

Jak już wspomniano, wdrażanie strategii rozwoju gmin miejsko-wiejskich pozwala na wzrost atrakcyjności regionu, co z kolei sprowadza się do tego, że jest on ciekawszy dla potencjalnych inwestorów lub też stwarza możliwość zwiększonej kreatywności jego mieszkańców. Dzięki temu mogą oni realizować własne plany biznesowe.

Fundusze unijne, dotacje, możliwości kredytowe, a także programy na rzecz rozwoju są bardzo dużym wsparciem dla regionów podobnych do Prochowic, gdzie jest stosunkowo duże bezrobocie, mało możliwości znalezienia pracy, a gmina poza inwestowaniem musi także finansowo opiekować się swoimi mieszkańcami, stwarzając im szanse na lepsze życie.

W gminie Prochowice skanalizowano miejscowości z niewielkim udziałem pieniędzy unijnych. Fundusze uzyskano również z dotacji i pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. Decyzja taka zapadła z uwagi na fakt, iż projekty współfinansowane przez Unię są obwarowanego wieloma obostrzeniami. Przed każdą inwestycją trzeba sporządzić dodatkowe

²⁴ *Traktat o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej*, Ateny 2003.

²⁵ Przemówienia Burmistrza Alicji Sielickiej na Dożynkach Gminnych 2012, [²⁶ B. Słobodzian, *Współczesny system samorządu terytorialnego w Polsce*, Toruń, 2005, s. 42](http://www.prochowice.mserwer.pl/content.php?sid=aa2710df8c7f81a240de7ea2a192e4a5&tr=cl&cms_id=896&p=, 27.12.2012.</p></div><div data-bbox=)

dokumenty, przejść skomplikowane procedury, czasem zatrudnić dodatkowe osoby. Poza tym gmina musi mieć tzw. wkład własny, czyli zapewnione w budżecie pieniądze²⁷.

Omówiony projekt budowy sieci kanalizacyjnej był bardzo ważnym działaniem dla funkcjonowania gminy Prochowice, ponieważ nie tylko podniósł standard życia jej mieszkańców, ale także pozwolił na to, aby gmina dorównywała poziomem rozwoju innym gminom w Polsce i Europie.

Projekt skanalizowania gminy, został zrealizowany wg zaplanowanych wytycznych, dlatego też pozyskane na ten cel środki finansowe zostały w pełni wykorzystane. Na dzień dzisiejszy miasto posiada, prawie w całości sieć kanalizacyjną. Obsługuje ją miejska oczyszczalnia ścieków w Prochowicach. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna.

BIBLIOGRAFIA

- Brola R. (red.), *Zarządzanie rozwojem lokalnym – studium przypadku*, Wrocław 1998. Korzeniowska A. (red.), *ABC samorządu terytorialnego*, Łódź, 2005.
- Kumar V., *Zarządzanie wartością klienta*, Warszawa 2010
- Słobodzian B., *Współczesny system samorządu terytorialnego w Polsce*, Toruń, 2005.

AKTY PRAWNE

- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie (Narodowa Strategia Spójności), dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dn. 29 listopada 2006 r.
- Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dn. 30 maja 2011 r. (M.P. z 2011 r., nr 45, poz. 510).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dn. 7 września 2007 r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych.
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dn. 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.
- Rozporządzenie Rady Ministrów dn. 9 listopada 2004 r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko.
- Traktat o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, Ateny 2003.
- Uchwała Nr XXIII/131/2008 Rady Miasta i Gminy Prochowice, z dn. 27 czerwca 2008 r., XXIII/131/2008.

USTAWY

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.
- Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

NETOGRAFIA

- Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan na koniec czerwca 2011 r.), http://www.stat.gov.pl/gus/5840_1487_PLK_HTML.htm?action=show_archive, 26.06.2012.
- Boryczka R. (red.), *Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Prochowice*, http://www.bipprochowice.mserser.pl/cms_tmp/20080818125127_bip_1138188905.pdf, 07.06.2012.
- Castañeda Trujillo B. (red.), *Plan odnowy miejscowości Prochowice na lata 2008-2015*, <http://www.pliki.prochowice.mserser.pl/uchwały/ZAL1-XXIII132-2008.pdf>, 04.05.2013.
- Firlej J. (red.), *Działalność jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa dolnośląskiego w zakresie tworzenia odpowiednich warunków i wsparcia dla kreowania oraz transferu wiedzy i innowacji*, http://www.wroclaw.pl/files/aglowna/aktualnosci_gospodarcze/rekomendacje_jst_final.pdf, 03.05.2013
- Ludność - bilans opracowany w oparciu o wyniki NSP 2011, http://www.stat.gov.pl/gus/5840_13399_PLK_HTML.htm, 03.05.2013

²⁷ Przemówienia Burmistrza Alicji Sielickiej na Dożynkach Gminnych 2012, http://www.prochowice.mserser.pl/content.php?sid=aa2710df8c7f81a240de7ea2a192e4a5&tr=cl&cms_id=896&p=, 27.12.2012.

Przemówienie Burmistrza Alicji Sielickiej na Dożynkach Gminnych 2012, http://www.prochowice.msarwer.pl/content.php?sid=aa2710df8c7f81a240de7ea2a192e4a5&tr=cl&cms_id=896&p=, 27.12.2012.

Sprawozdanie z wykonania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, http://www.mos.gov.pl/g2/big/2013_02/feafe54a598b95688c5ab978b32ad728.pdf, 04.05.2013

Statut Miasta i Gminy Prochowice, http://www.prochowice.msarwer.pl/content.php?cms_id=50&lang=pl&p=p1, 09.05.2012.

V Kongres Wodociągowców Polskich, Ocena stanu wypełnienia zobowiązań zapisanych w Traktacie Akcesyjnym w zakresie dyrektywy 91/271/EWG, http://www.gazwoda.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=7057&Itemid=53, 10.12.2012.

Ważniejsze zrealizowane inwestycje w gminie Prochowice, http://www.bip.prochowice.com/content.php?cms_id=64, 22.12.2012.

STRESZCZENIE

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie prac nad rozbudową sieci wodociągowej oraz kanalizacji w Gminie Prochowice jako założenia zawartego w strategii rozwoju regionu.

Artykuł skupia się na w/w aspektach pod kątem poprawy warunków życia lokalnej społeczności. Sprawdzono również poziom realizacji złożonych opisanych w strategii rozwoju.

Wstępna analiza wyników wykazała, iż sytuacja w zakresie wdrażania celu, jakim jest budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Prochowice jest realizowany wg ustalonych założeń. Za uważalne jest, iż w badanej gminie prowadzone są działania skierowane na pozytywny rozwój.

Słowa kluczowe: strategia, rozwój, cele, wdrażanie, rozbudowa kanalizacji, sieć kanalizacyjna, sieć wodociągowa, gmina, region, mieszkańcy gminy

EXPANSION OF THE SEWAGE SYSTEM IN PROCHOWICE AS A GOAL OF THE DEVELOPMENT STRATEGY

Summary

The aim of this paper is to present the sewerage system in the community of Prochowice as an example of development strategies.

The article focuses on aspects of the improvement in the living conditions of the local community. The level of implementation of the principles described in the development strategy have also been examined.

The preliminary analysis of results obtained shows that the building of the new sewerage system has been carried out according to the established principles.

It is noticeable that in the community under study the main efforts are focused on the positive developmental processes in Prochowice.

Key words: strategy, purposes, the expansion of the sewerage, development (evolution), ac-customing, sewerage network, water-supply network, community, inhabitants of gminas, area